

Sportfiskarnas yttrande gällande remiss av EU-kommissionens förslag till förordning om restaurering av natur

Dnr M2022/01470

Bakgrund

EU-kommissionen konstaterar i underlaget att det övergripande problemet är att förlusten av biologisk mångfald och förstörelsen av ekosystem fortsätter i en alarmerande hastighet. Som beskrivs i den europeiska gröna given är detta ett av de största hot som EU står inför under de kommande årtiondena, eftersom vårt samhälle och vår ekonomi är starkt beroende av de fördelar som friska ekosystem ger oss.

De specifika målen är att restaurera skadade ekosystem i hela EU (t.ex. våtmarker, skogar, marina ekosystem, jordbruksekosystem, vattendrag och sjöar och alluviala livsmiljöer, såväl inom ramen för befintlig lagstiftning som i ett vidare perspektiv) och i synnerhet de som har störst potential för att fånga och lagra koldioxid och förebygga och minska konsekvenserna av naturkatastrofer. Detta skulle bidra till att säkerställa att den biologiska mångfalden i EU är på väg att återhämta sig fram till 2030 och att det senast 2050 har införts restaureringsåtgärder för alla ekosystem i EU som är i behov av restaurering. Ansvaret för att målet uppnås kommer att ligga på EU- och medlemsstatsnivå.

Inledning

Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund (Sportfiskarna) är en demokratiskt uppbyggd ideell organisation och det organiserade sportfiskets företrädare i Sverige. Vår vision är ett hållbart fiske i friska vatten – för alla. Förbundet har idag 70 anställda och organiserar över 69 000 medlemmar. Sportfiske är en av Sveriges viktigaste fritidsaktiviteter med långt över en miljon utövare som varje år lägger mer än fem miljarder kronor på sitt fiske.

Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund (Sportfiskarna) önskar lämna följande synpunkter:

Sammanfattning

Sportfiskarna ställer sig positiva till förslaget inkluderande av restaurering för att öka konnektiviteten i europeiska vattendrag. Många vattendrag i Sverige har, bl.a. till följd av jordbruk och kraftproduktion, blivit igensatta av dammar, uträtade, avvattnade och på andra sätt modifierade så att de inte längre kan upprätthålla sin ekologiska funktion. Sportfiskarna har haft förhoppningen om att restaurering delvis skulle ske med stöd av den Nationella

planen för omprövning av vattenkraft. I dagsläget är det dock oklart vad som kommer att ske med den Nationella planen.

Det är även positivt att förslaget inkluderar åtgärder som inte direkt men indirekt påverkar utpekade arter och habitat, såsom minskning av övergödande ämnen, rening av läkemedelsrester, minskning av ljusföroreningar, reglering av fiske samt rening av kemikalier. I sammanhanget borde det även övervägas åtgärder mot fysisk påverkan i form av t.ex. anläggningar och båttrafik som kan förstöra och hindra framgångsrik återhämtning och restaurering i vattenområden.

Övriga synpunkter

Kapitel II, Artikel 5.3 och bilaga III – marina arter

Många arter fortsätter att minska och hotas. Sportfiskarna anser att det krävs stora marina restaureringsåtgärder, inte bara för de arter som nämns i Bilaga III, utan för alla arter som klassas som starkt hotade och akut hotade enligt Internationella Naturvårdsunionens (IUCN) Rödlista. Som exempel är majoriteten av de kommersiellt viktigaste fiskarterna upptagna på någon av Rödlistans tre hotkategorier. Idag utgör räk- och kräftfisket en betydande majoritet av landningsvärdet för det demersala fisket i Västerhavet, medan fiskbestånden degraderats till en bifångstproblematik för ett minskande antal bottentrålbåtar.

De senaste decennierna har andra intressen än miljöintressena, andra principer än bevarandepriociperna och andra ansatser än ekosystemansatsen prioriterats. Under dessa decennier har våra kommersiellt viktiga fiskbestånd överexploaterats och är i många fall på rekordlåga nivåer. Detta gäller arter som torsk, kolja, gråsej, bleka samt många rockor och hajar. Utöver svaga bestånd har förekomsten av vuxen fisk minskat dramatiskt längs stora delar av västkusten. Sillbestånden i Östersjön sviktar och visar samma tydliga tecken på överfiske. På östkusten har även bestånd av abborre, gädda och gös minskat, främst kopplat till storskaliga miljöproblem.

För långvandrande diadroma fiskarter som ål, lax och öring är situationen även där på många håll allvarlig. Den europeiska ålen är sedan länge akut hotad och betydande bevarandeinsatser saknas. Minskningen beror främst på fiske och bristande tillgång till reproduktionsområden.

Tack vare EU:s nuvarande MSY-förvaltningssystem maximeras uttaget i det kommersiella fisket, trots svaga bestånd och avsaknad av hänsyn till beståndets ålders- och storleksfördelning. Den gemensamma fiskeripolitiken föreskriver bland annat att en ekosystemansats ska genomföras, något som fortfarande inte skett. Sportfiskarna poängterar att det i EU:s strategi för biologisk mångfald för 2030 understryks att det krävs kraftfulla åtgärder för att skadade marina ekosystem ska kunna återställas.

Kapitel II, Artikel 7 – konnektiviteten hos vattendrag

Sportfiskarna ser positivt på att man vid strävan efter ökad konnektivitet i vattendrag också inkluderar åtgärder för att förbättra funktioner i tillhörande svämplan. Svämplan ger tillfälliga vattenförekomster som är viktiga lekområden för sötvattensfisk som t.ex. gädda. Sportfiskarna har i olika projekt kunnat visa att restaurering av svämplan är en framgångsrik väg till att stärka kustbestånden av gädda, men även abborre.

Bilaga VII – restaureringsåtgärder i vatten

Det är positivt att även åtgärder som indirekt påverkar utpekade arter och habitat nämns i förslaget. Det saknas däremot reglering för att komma till rätta med fysisk påverkan såsom exploatering, bryggor, båttrafik med mera, vilka kan bidra till att förstöra och hindra framgångsrik restaurering i grunda områden.

För Sportfiskarna,

Sten Frohm
Generalsekreterare

Tomas Lindblad Wieslander
Förbundsjurist